



## Meddelande om idrott

Kulturdepartementet

2011-03-31

### Dokumentbeteckning

KOM(2011) 12 slutlig

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén Utveckling av idrottens europeiska dimension

### Sammanfattning

Meddelandet bygger vidare på de framsteg som kommissionen anser har gjorts sedan vitboken om idrott från 2007 och syftar inte till att ersätta vitboken. Meddelandet syftar till att ge vägledning inför genomförandet av artikel 165 i EUF-fördraget som ger EU behörighet att stödja, samordna och komplettera medlemsstaternas insatser inom idrott. Kommissionen anser att det behövs insatser för att utveckla idrottens europeiska dimension vilket är målet enligt artikel 165 och därför lämnas förslag till kommande insatser från kommissionen och medlemsstaterna. Förslagen spänner över ett brett idrottspolitiskt spektrum och fokuserar på projektstöd, nätverksbyggande, erfarenhetsutbyte och kunskapsuppbyggnad. Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att stödja förslagen i meddelandet och att ange vilka åtgärder de vill prioritera i framtiden. Meddelandet föregriper inte ett eventuellt beslut om ett idrottsprogram för perioden 2014-2020.

Kommissionen utvecklar begreppet om idrottens särart och utlovar att i samråd och i enlighet med medlemsstaternas och idrottsrörelsens önskemål stödja en lämplig tolkning av idrottens särart och erbjuda vägledning.

Regeringen värnar den fria och självständiga idrottsrörelsen och välkomnar att det i meddelandet fastslås att självständiga ledningsstrukturer är grundläggande för idrottens organisation. Regeringen välkomnar även att kommissionen i enlighet med subsidiaritetsprincipen respekterar medlemsstaternas befogenheter inom idrottsområdet. Regeringen har en budgetrestriktiv hållning och menar att det fortfarande är oklart på vilka områden och i vilken mån åtgärder på EU-nivå medför mervärden på

idrottsområdet. Det är enligt regeringen oklart om kommissionen har nödvändig insikt om nationella idrottspolitiska system för att på ett effektivt sätt kunna stödja, samordna och komplettera medlemsstaternas insatser.

Regeringen välkomnar ett ökat erfarenhetsutbyte inom EU på det idrottsliga området och betonar behovet av en evidensbaserad idrottspolitik. Regeringen välkomnar också kommissionens ambition att erbjuda vägledning om begreppet idrottens särart. Ett närmare samarbete i gränsöverskridande idrottsfrågor, som t.ex. arbetet mot dopning, är eftersträvansvärt men regeringen värnar fortsatt principen att idrottspolitiken först och främst är en nationell angelägenhet.

## 1 Förslaget

### 1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen tar avstamp i vitboken om idrott från 2007 som utgjorde det första övergripande initiativet inom idrottsområdet och syftade till att på ett samlat sätt behandla idrottsrelaterade frågor inom EU-arbetet. Vitboken åtföljdes av handlingsplanen "Pierre de Coubertin" och nästan alla åtgärder i den har slutförts eller håller på att genomföras. Meddelandet bygger uttryckligen vidare på de framsteg som kommissionen anser har gjorts sedan vitboken och syftar inte till att ersätta denna. Meddelandet syftar bl.a. till att ge vägledning inför implementeringen av artikel 165 i EUF-fördraget som ger EU behörighet att stödja, samordna och komplettera medlemsstaternas insatser inom idrott.

Kommissionen har under utarbetandet av meddelandet samrått med bl.a. medlemsstaterna och de viktigaste aktörerna på idrottsområdet (EU:s idrottsforum, bilaterala samråd), på Internet och med en oberoende expertgrupp.

Rådet välkomnade i *Slutsatser om idrottens roll som upphov till och pådrivande faktor för aktiv social integration* den 22 november 2010 att kommissionen avsåg att anta meddelandet om Lissabonfördraget och idrott.

Den 18 januari 2011 antog kommissionen meddelandet om utveckling av idrottens europeiska dimension.

### 1.2 Förslagets innehåll

Meddelandet fokuserar liksom vitboken på tre områden: idrottens roll i samhället, idrottens ekonomiska aspekter och idrottens organisation. Därutöver innehåller meddelandet ett kortare avsnitt om samarbetet med

länder utanför EU och internationella organisationer. Inom dessa fyra områden lägger kommissionen i meddelandet fram förslag på åtgärder.

Kommissionen behandlar särskilt EU:s mervärde på idrottsområdet och betonar att självständiga ledningsstrukturer är grundläggande för idrottens organisation. Även subsidiaritetsprincipen och medlemsstaternas befogenheter inom idrottsområdet framhålls. Genomförandet av vitboken har dock enligt kommissionen bekräftat att åtgärder på EU-nivå kan ge ett betydande mervärde inom ett flertal områden.

Syftet med åtgärder på EU-nivå är enligt kommissionen att stödja medlemsstaternas åtgärder och vid behov komplettera dem för att lösa gemensamma problem. EU:s åtgärder bidrar enligt kommissionen också till Europa 2020-strategins övergripande mål och kan också bidra till att hitta lösningar på gränsöverskridande problem inom europeisk idrott, t.ex. dopning, bedrägeri och uppgjorda matcher eller idrottsagenters verksamheter.

Kommissionen framhåller betydelsen av dialog mellan idrottens aktörer, spridandet av god praxis, främjandet av europeiska nätverk på idrottsområdet samt spridandet av kunskap om EU-lagstiftningen.

Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att stödja förslagen i meddelandet och att ange vilka åtgärder de vill prioritera i framtiden. Meddelandet innehåller även en icke uttömmande förteckning över möjliga frågeställningar som kommissionen och medlemsstaterna kan behandla inom sina respektive behörighetsområden. Exempel på sådana frågeställningar är:

*Kommissionen:*

- Föreslå ett utkast till mandat för förhandlingar om att EU ska ansluta sig till Europarådets konvention mot dopning.
- Stödja gränsöverskridande nätverk mot dopning, inklusive nätverk som är inriktade på förebyggande åtgärder inom amatöridrott, idrott för alla samt motion.
- Stödja nyskapande initiativ rörande fysisk aktivitet i skolan inom programmet för livslångt lärande.
- Stödja aktiviteter som syftar till att bekämpa rasism, främlingsfientlighet, homofobi och andra former av intolerans inom idrott.
- Stödja gränsöverskridande projekt och nätverk inom området hälsofrämjande fysisk aktivitet.
- Stödja gränsöverskridande projekt som främjar kvinnors möjlighet att nå chefsbefattningar inom idrott och mindre gynnade kvinnors tillträde till idrott.

- Stödja gränsöverskridande projekt som uppmuntrar utsatta och missgynnade gruppers sociala delaktighet genom idrott och utbyte av god praxis inom detta område.
- Se till att frågeställningar om immateriella rättigheter som kan uppkomma i samband med idrottsevenemang beaktas vid genomförandet av initiativet *En digital agenda*.
- Erbjud stöd och vägledning för tillämpningen av begreppet idrottens särart inom olika områden.
- Påbörja en studie om de ekonomiska och rättsliga aspekterna av spelarövergångar och deras inverkan på idrottstävlingar samt ge riktlinjer om spelarövergångar i lagidrotter.
- Identifiera möjligheterna till internationellt samarbete på idrottsområdet med fokus på europeiska länder som inte är EU-medlemmar, särskilt kandidatländer och potentiella kandidatländer, och Europarådet.

*Kommissionen och medlemsstaterna:*

- Utveckla europeiska riktlinjer för hur idrottsträning och allmän utbildning kan kombineras.
- Främja funktionshindrade personers deltagande i europeiska idrottsevenemang och anordnandet av speciella handikappevenemang.
- I samarbete med idrottsrörelsen utforska sätt att stärka den ekonomiska solidariteten inom idrotten, samtidigt som EU:s konkurrensregler respekteras fullt ut.
- Överväga bästa praxis bland befintliga finansieringsmekanismer för öppen och hållbar finansiering av idrott, grundat på resultaten från EU-studien om finansieringen av idrott på gräsrotsnivå.
- Främja standarder för goda styrelseformer inom idrott genom utbyte av god praxis och riktat stöd till särskilda initiativ.

### 1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet innehåller inga förslag som föranleder ny eller ändrad nationell rättslig reglering eller EU-rättslig reglering.

Meddelandet och de aviserade åtgärderna kommer inte under nuvarande finansiella perspektiv att kräva särskild finansiering utan kommer att genomföras inom kommissionens budgetram och berörda program. Kommissionen har gjort en konsekvensanalys, SEK(2011) 67 slutlig, som utifrån olika alternativa modeller kommer fram till att positiva sociala och, i mindre utsträckning, ekonomiska effekter kan förväntas av åtgärder på EU-nivå. Konsekvensanalysens utgångspunkt är att det finns tecken som tyder på att det skulle vara möjligt att främja idrottens positiva värderingar och effekter, att det finns hot som äventyrar idrottssektorns potential att bidra till samhällslivet och ekonomin samt att idrottssektorns utveckling står inför speciella utmaningar. Med beaktade av befogenheterna enligt fördraget och subsidiaritetsprincipen identifieras ett antal problem och utmaningar som t.ex. hälsorisker på grund av bristande fysisk aktivitet, social utestängning av missgynnade grupper, otillräckligt stöd för frivilliga insatser samt diskriminering inom idrotten på grund av nationalitet. Även bristande klarhet om hur EU:s lagstiftning ska tillämpas på idrottsområdet samt otillräcklig information om idrott i EU-27 identifieras som problemområden. I konsekvensanalysen konstateras att en utformning av en strategisk ram på medellång sikt för samarbete inom idrott, grundad på en ny EU-agenda för idrott, är det lämpligaste sättet att möta de utmaningar som idrotten står inför i EU och att genomföra bestämmelserna om idrott i artikel 165 i EUF-fördraget.

Mot bakgrund av Sveriges budgetrestriktiva hållning kommer regeringen att agera för att förslagets ekonomiska konsekvenser begränsas både på statsbudgeten och EU-budgeten. Finansieringen ska då ske i enlighet med de principer om neutralitet för statsbudgeten som slås fast i proposition (1994/95:40) om budgeteffekter av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen m.m.

## 2 Ståndpunkter

### 2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen värnar fortsatt principen att idrottspolitiken först och främst är en nationell angelägenhet. Det finns strävanden i meddelandet som är rimliga men det är viktigt att varje enskilt förslag bedöms utifrån subsidiaritetsprincipen och principen om en fri och självständig idrottsrörelse. Det är därför positivt att det i meddelandet fastslås att självständiga ledningsstrukturer är grundläggande för idrottens organisation. Regeringen välkomnar även att meddelandet respekterar medlemsstaternas befogenheter inom idrottsområdet. Det är särskilt viktigt att EU samarbetar nära med företrädare för idrottsrörelsen i arbetet med att förverkliga meddelandets förslag.

I meddelandet saknas en analys av vilka egenskaper hos nationella idrottspolitiska system som visat sig viktiga för folkhälsa, socialt ansvarstagande inom idrotten och medborgarnas tillgänglighet till idrott. En sådan analys skulle enligt regeringen behövas för att EU-insatser på ett effektivt sätt ska kunna stödja, samordna och komplettera medlemsstaternas insatser på dessa områden. De idrottsliga och idrottspolitiska strukturerna inom EU-27 skiljer sig åt i viktiga avseenden, främst gällande idrottens organisatoriska uppbyggnad och i det allmännas stöd till idrotten. Det är enligt regeringen oklart om kommissionen har nödvändig insikt om t.ex. den svenska modellen med demokratiska och öppna idrottsföreningar som ges generellt goda villkor att självständigt bedriva sin verksamhet.

Regeringen välkomnar ett ökat erfarenhetsutbyte inom EU på det idrottsliga området och betonar behovet av en evidensbaserad idrottspolitik. En del av detta arbete kan med fördel bedrivas genom expertgrupper, som av rådet får i uppdrag att analysera vissa frågeställningar och identifiera och sprida god praxis mellan medlemsstaterna. Regeringen välkomnar också kommissionens ambition att erbjuda vägledning om begreppet idrottens särart.

Regeringen har en budgetrestriktiv hållning och menar att det fortfarande är oklart på vilka områden och i vilken mån åtgärder på EU-nivå medför mervärden på idrottsområdet. Den fria och självständiga idrottsrörelsen är till sin natur internationell och den har därmed redan naturliga plattformar för dialog och erfarenhetsutbyte. Däremot bedömer regeringen att ett erfarenhetsutbyte mellan medlemsstater kan ge mervärden i form av bättre kunskap vid utformandet av nationell idrottspolitik. Den ickeinterventionistiska svenska idrottspolitikerna ger ett begränsat utrymme för stödjande och kompletterande åtgärder från EU. Regeringen ser främst att mervärden för åtgärder på EU-nivå kan återfinnas i ett arbete med information och tolkning av EU-lagstiftning som berör idrottsrörelsen samt i att hitta lösningar på gränsöverskridande problem som idrotten inte kan hantera på egen hand, t.ex. arbetet mot dopning.

## 2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Den preliminära synen från vissa medlemsstater, främst från södra och östra Europa, är att man gärna hade sett att kommissionen redan i meddelandet aviserat ett kommande idrottsprogram 2014-2020.

## 2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända men redan före meddelandet, den 16 december 2010, uppmanade Europaparlamentet i en förklaring kommissionen att ägna gräsrotsidrotten nödvändig uppmärksamhet i det kommande meddelandet om idrott och att säkerställa

tillräcklig finansiering inför EU:s idrottsprogram från 2012 och framåt. Europaparlamentet uppmanade samtidigt kommissionen och medlemsstaterna att främja idrott för alla, stärka dess viktiga roll för fostran och integrering, med särskild hänsyn till underrepresenterade grupper som kvinnor, pensionärer och funktionshindrade.

## 2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remitterats.

## 3 Förslagets förutsättningar

### 3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för meddelandet är artikel 165 i EUF-fördraget i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

### 3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Det finns i meddelandet ett särskilt avsnitt om EU:s mervärde på idrottsområdet. Syftet med åtgärder på EU-nivå är att stödja och komplettera medlemsstaternas åtgärder samt att hitta lösningar på gränsöverskridande problem. Åtgärderna bidrar också till Europa 2020-strategins övergripande mål, erbjuder plattform för dialog och erfarenhetsutbyte, främjar utvecklingen av europeiska nätverk på idrottsområdet samt bidrar till att sprida kunskap om EU-lagstiftningen inom idrottssektorn. Kommissionen menar även att genomförandet av vitboken bekräftar att åtgärder på EU-nivå kan ge ett betydande mervärde inom ett flertal områden.

Regeringen menar i linje med vad som sägs i avsnitt 2.1 ovan att det är oklart vilka åtgärder på EU-nivå som klarar en prövning utifrån subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

## 4 Övrigt

### 4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet har överlämnats till Europaparlamentet, rådet, Regionkommittén och till Ekonomiska och sociala kommittén.

Inom rådet har det ungerska ordförandeskapet lagt fram ett utkast till resolution om en EU-arbetsplan för idrott. Utkastet behandlas för närvarande i rådsarbetsgrupp med ambitionen att ha en resolution färdig för antagande på rådsmöte den 20 maj 2011. I resolutionen kan meddelandet förväntas välkomnas och stödjas utan några markanta avvikelser eller synpunkter i detalj.

Den fortsatta behandlingen i övriga institutioner är inte känd.

## 4.2 Fackuttryck/termer

### **Idrott**

I vitboken om idrott från 2007 angavs att definitionen av idrott utgick från Europarådets definition av begreppet: ”varje organiserat eller icke-organiserat utövande av fysisk aktivitet som syftar till förbättring av den fysiska och psykiska konditionen, utveckling av sociala relationer eller uppnående av tävlingsresultat på alla nivåer”. Denna definition bör fortsatt gälla eftersom meddelandet uttryckligen bygger på vitboken och inget annat sägs.